

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

Községi takarékpénztár.

Egy példa és tanulsága.

Néhány év előtt nálunk is felvetették a községi takarékpénztár eszméjét. Nemrég vettük kezünköz Kisujszállás városi takarékpénztárának 1908. évi üzleti jelentését. Csekélyke alaptőkével, (mely a város törzsvagyonának egy része) akkora forgalmat ért el ez a kis intézet, hasznot hajtva a városnak és a közönségnek egyaránt, hogy valóban meglep benünket. E takarékpénztár egyike azon csekély, de növekedő számú pénztáraknak, melyek mint községi intézmény állanak fenn.

Az elmúlt évben összforgalma meghaladta a 27 millió koronát. A betétállomány 238.000; a kihelyezések 214.000 K-val voltak nagyobbak az előző évinél. Az elért tiszta nyeresemény 32.924 kor. 39 fillér, amelyből az alaptőke 5 $\frac{1}{2}$ -os kamatának és a többi alapszabályszerű hovaforrdítások levonása után a jövedelem 5 $\frac{1}{2}$ -ának megfelelő 13.324 K 45 filléryi összeg kulturális célokra a város háztartásának jut. A 213.300 K alaptőke mellett a rendes tartalék 38.915.23 K, az árfolyam tartalék 10.250 K s az intézeti tisztviselők nyugdíj alapja 11.274 K 67 fillér.

Figyelemre méltók az igazgatósági jelentésnek következő sorai: „Megszívvelésre

méltó még, hogy a városi takarékpénztár jövedelméből a város egész közönsége minden egyes, hosszú időre terjedő fennállása óta a rendelkezésére bocsátott alap-tőke kamatján felül (mely kamat a város háztartását illeti) egyéb tiszta nyereseménnyel számolt el. Ha nincs a városnak ilyen intézménye, ezen jövedelemtől elesett volna, és más — talán egyesek, talán részben idegenek, nem egészen e város polgárainak tulajdonát képező pénztárak ugyanannyi hasznot vonhattak volna el, vagy ugyanannyit kellett volna az adóközhöz-ségnek sajátjából kifizetni azon közhasznú célra, melyre a takarékpénztár jövedelme felhasználott.”

Székesfehérvár kezelésében levő közüzemekkel járó kiterjedtebb pénzműveletek sokkal előnyösebben volnának le bonyolíthatók a város saját bankjával, mint magán vállalkozású pénztárzettekkel, melyek első sorban saját érdekeiket szolgálják. Meg van ehhez városunk vezetőségében a kellő érzék is, különösen mióta új polgármesterünk vette kezébe az ügyek vezetését, a kinek elve, jelszava: *Mindent a városért!*

Terheink, milliókra menő adósságunk oly súlyosan nyomnak bennünket, a kor követelményei szerint való haladás annyit követel tőlünk, hogy ezt a magunk ere-

jéből a régi sablonok szerint alig teljesíthetjük.

Új jövedelmi forrásokra van szükségünk!

E sorok célja, hogy az eszmére ismét rámutasson. Itt a legalkalmasabb idő a községi takarékpénztár felállítására. A mai kormányban meg van a hajlandóság a városok érdekeinek előbbre viteléhez segédkezet nyújtani. A belügyminisztérium már elkészült a községi takarékpénztárak egységes szervezettel való létesítésére vonatkozó szabályrendelettel, melynek betartásával fogja engedélyezni a felállítandó takarékpénztárakat.

Nincs tehát akadály; óhajtsuk, hogy a községi takarékpénztár létesítése mielőbb napirendre tűzessék.

Buccari öble.

Mint a nagy természet befejezetlen ábranyoma mélyed be a Karst hegy ölébe Buccari öble.

Bejárása előtt láncsal lehetne talán elzárni, úgy összekötött a tenger szétterpeszkedő tükré s a kétoldalt feltörő sziklafalak az Adria legfőbb-ségebb fjordjára, a cattaroi öbölre emlékeztetnek, csak hogy ott a hegyoldal a granit természetada zöld bokor- és fűkötös mellett a lépcsőzetes osztályokban dédelgett olajültetvények nyíhítk a kőfalazat ridegségét.

Az öböl bejárájánál jobbra fióköblöt alko-

Az inkvizíció.

Mi a valóság a sok hazugság között?

Irta: Petrányi Ferenc tanítóképző-intézeti tanár.

— A „Fejérmegyei Npló” tárcája. —

(Folytatás.)

IV. Sixtus pápa és az inkvizíció.

Ferdinánd és Izabella 1480. szept. 17. egyelőre csak Sevilla területére Murillo Miguel és Juan Martino domonkosrendi szerzedeseket nevezte ki inkvizitorokká. Mindjárt e két legelső inkvizitor megmutatta, hogy hová vezet az államtól kiinduló vallási törvénykezés. Ugyanekkor megmutatta az egyház feje is, hogy miként fogja fel ő az inkvizíció feladatát. Ennek a pápának eljárása rendkívül jellemző! Egészen más világot vett az inkvizícióra s benne az egyház szerepére, mint a minőt a rémregények összehazudoznak. 1482. jan. 29-én kiadott breve jében (hivatalos pápai levél, okmány) panaszodik IV. Sixtus, ugyanaz, aki az inkvizíció felállítására az egyház részéről az engedélyt adta, hogy az ő akaratát inkvizícionál nem teljesítették. Rosszsalását fejezi ki azért, mert az inkvizitorok a rendes törvény-

szerű eljárás mellőzésével sokakat igazságtalanul bebörtönöztek; hogy sokakat alaptalanul eretneknek nyilvánítottak és vagyonukat igazságtalanul elkobozták. Megismélti határozott parancsát, hogy az inkvizitorok jog és igazság szerint s mindig csak a püspökkel egyértelműen járjanak el. A két inkvizitor pedig — tehát az első kettő, kiket a király kinevezett — (folytatja tovább a pápa) csak a király közbenjárásának köszönheti, hogy azonnal meg nem fosztja hivatalától! — Aki a gondolkodáshoz hozzá szokott, sokat olvashat ki e pápai iratból!

A következő év febr. 23-án és aug. 2-án kelt irataiban ugyanez a pápa ismétellen panaszt emel az inkvizíció szigorúsága miatt. Figyelemzi a királyt, hogy több kímélettel és szelidséggel bánjanak a bevádoltakkal, nevezetesen a bűnbánó lélekkel visszatérő eretnekeket hagyják meg birtokaikban. Majd így folytatja: Mivel egyedül az irgalmasság az, ami bennünket Istenhez hasonlökká tesz, a királyt és királynét kérjük és intjük Jézus szeretetére, hogy Annak példáját utánozzák, ki mindig irgalmas, mindenkor könyörületes volt. Gyakoroljanak tehát irgalmat és kíméletet azon alattvalóikkal szemben, kik ott Sevilla városában hibájukat beismervé, irgalomért esedeznek! (Lásd: Pastor. Geschichte der Pápste

II. első kiadásban 544, a második kiadásban 583. lapon. (Ezekből is, de a következőkben is láthatjuk, hogy a legutabbi hazugság az, mintha a pápák kapvakaptak volna az inkvizíciós s „vért szomjuhoztak volna.”

Epen Liorente könyvéből (IV kötet 347. lap.) tudjuk, hogy IV. Sixtus nem sokára az inkvizíció felállításá után úgy nyilatkozott, miszerint az inkvizíciót engedélyező bullát azért csikarták ki tőle, hogy a királyi tervezet csak általános vonásokban mutatták be neki s így ő arról hamis képet alkotott magának s ennél fogva tévedésből hagyta jóvá a királyi tervezetet, mely mint most látja, a szent atyák határozatainak és az általános jogszokásnak nem felel meg! — És ezt épen Liorentétől kell megtudnunk, Ranke protestáns történetíró szavai szerint „nehezen ment bele a pápa a hitnyomozó törvényszék jóváhagyásába, mert látta, hogy ez inkább a politikai önkényuralom, mint a vallás tisztaságának érdekeit fogja szolgálni; papok ugyan közegei, de ezek első sorban a spanyol király hivatalnokai.”

Há világi uralkodó, vagy más vallású egyén írta volna a fentemlített bullákat, Liorente, ki mindenről tud és ír, egekig magasztalná a remességét, bölcs belátását; de mert ez a pápa,

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA, SZEKESFEHÉRVAR,
BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG.

Ma lapunk 6 oldal.

00000127

UJDONSAGOK.

— **Az Oltáregylet** vasárnapi szent miséje alkalmával végzi a Munkások Mária Congregációja rendes havi szent gyónását és áldozását.

— **A Népakadémián** vasárnap dr. Lakatos Frigyes tanulmányi felügyelő tart előadást. Előadás után szindarab következik.

— **Szabad Liceumi előadás.** Vasárnap d. u. 5 órakor a Szt. Imre tereben liceumi előadás lesz a következő műsorral: 1. Monológ, előadja Krájc Ernő. 2. Szabad előadás, tartja Pék János felső kereskedelmi iskola igazgatója. 3. Cimbalom szám, előadja Tóth Irma cimbalomtanítónő. 4. „Katonásán” c. vígjáték előadják a kör jönevű műkedvelői.

— **A pornográfia ellen.** Emilitést tettünk annak idején arról, hogy Vass József dr. a népszövetség agilis igazgatója azzal együtt, hogy Kaufman Pál könyvkereskedőt erőlyesen megátámadta a pornográfia árusításáért, beadta a törvényes feljelentést is a szennyirodalom terjesztője ellen. A bíróság — most ne keressük milyen okokból s miféle törvényes támpontok miatt — felmentette Kaufman Pált. Most meg Kaufman adott be feljelentés dr. Vass József ellen, rágalmazás és becsületsértés címen. Az ügy az első foku bírói végzésen elintézését nyert; a dr. Vass József ellen beadott keresetet elutasította a bíróság. Sárkány vizsgálóbíró a következő nagyon is megszívlelendő sorokkal kíséri az elutasító végzést:

Kaufmann Pál ellen a panaszolt cikkben, rágalmazás nem foglaltatik s jöllehet a cikknek szerzőjeként jelentkeztek Dr. Vass József a sajtójogi felelősséget elvállalta ellene a vizsgálat nem rendelhető el, mert a Bp. 2. §. értelmében bírói-eljárás csak az ellen indítható, a kit büntetést, vétség vagy kihágás nyomtatékos gyanuja terhel, a mi pedig a kifejtett esetben nem forog fenn.

Egyébként pedig köztudomásu, hogy a fajtalanságot tartalmazó könyvek — terjesztése a magyar államot a jövőben fenntartani hivatott ifjú nemzedék erkölcsére oly romboló hatással van hogy ma már a legkomolyabb kö-

rökben, sajtóban, úgy mint gyűléstermekben állandó gondolkodás tárgya. A fölbujazott cikk is nyilván ezen nemes célt törekedett szolgálni. Ezen végzés Dr. Krausz Zsigmond ügyvéd és Dr. Vass József hírlapszerkesztőnek helyben kézbesítették.

Székesfehérvár, 1909. február 21-én.
(P. H.)

Sárkány
vizsgálóbíró.

— **Jótékonyág.** Székesfehérvár és Fejérmegye pénztázei közül a Városi Takarékpénztár 50 K., a Kereskedelmi Bank és a Megyei Takarékpénztár 30—30 K., a Közgazdasági Bank 40 K., az Alcsuthi Segélyegylet 5 K., a Csákerényi Hitelszövetkezet 2 K., a Bicskei Takarékpénztár 100 koronát ajándékozott a Fejérmegyei és Székesfehérvár szab. kir. városi Tuberkulózis ellen védekező Egyesület pénztárának. Ugyancsak ennek tőkét gyarapította az szakszentgyörgyi uradalom és a pénzügyigazgatóság segédszemélyzete 10 koronával. Az adományokért az egylet nevében gróf Cziráky Antal elnök mond köszönetet.

— **Köszönet.** A Fejérmegyei Takarékpénztár a Fejérmegyei tanítótestületnek 50 koronát volt kegyes adományozni, melyet ez uton is hálas köszönetet mond Szárhegy József, tant. elnök.

— **A kontárok.** A szabadiparnak, amellyel lábra kapott főkelen verseny tengernyi kárt okozott a kisiparosoknak, az építőipar terén mégis vannak megszorításai. A törvény itt bünteti a kontárokat, akik illetéktelenül rongálják a képzett iparosok üzletét. A feljelentés érkezett a rendőrséghez, hogy Szilasi Antal és Simon kisebb ács-iparosok és Selymes István kőműves iparos hatáskörüket meghaladó és esetleg a közbiztonságra is veszélyes munkát végeznek. A rendőrkapitány Simon és Szilasi 200—200, Selymes 300 korona pénzbüntetésre ítélte. Ifj. Fröschl Jánost, akiről bebizonyosodott, hogy cégtáblája átengedésével hozzájárult a visszaélés elkövetéséhez, 120 korona pénzbüntetéssel sújtotta a rendőrkapitányság.

— **Munkás mozgalmak Bicskén.** A szociáldemokrata munkás mozgalmak mindenütt hanyatlóban vannak. Annál inkább fejlődnek és erősödnek ker. munkásmozgalmink, amelyek a szociális kérdések helyes megoldásán fáradoznak. Bicske községben, hol a ker. szociális és népszövetségi mozgalmak mintaszerűen fejlődnek és munkálkodnak, a jövő vasárnap az agilis vezető-

Porto-Ré kikötője, a régi portus regis. Oléban nyugodtan szunnyadozik a vitorlások és sajkások egész serege, az öböl kiszögellésénél a tonhalászok bukóra állított lesőlétrája tanusodik a lakosság küzdelmes mesterségéről. A városka fölött szelidhajlásu hegy oromsíkján tömör, négyyszögű épület, négy sarkán csipkéskoronájú kerek toronnyal, falairól arany és ezüst ragyogásában verődnek vissza a nap sugarai. A Jézusársaság növendékei készülnek elő tövises pályájukra benne, a várudvar boltívei közt pedig egy cisternára ékeskedik az elmult váruraknak, a Zrinyi és Frangepán nemzetségének dupla címere.

Sötétzöld ezüsttel erzett levelű borostyánruhába öltözött a Buccari Zrinyi vár is, alva simu hozzá az öböl legmélyének sziklavallához. Nég templom, a Szent Szűz, a Szent Kereszt, Szent Margit és Szent András templomai dicsérik a parlatók vallásosságát. Szent András temploma mellett szabadonálló campanile szépszavu harangjai zsongják ércnyelven hymnusait; a vízszegélyen öreg, százasod esztlyárfák nézegetik magukat a tengerszinnél alig egy öllel magasabb forrásnak gáttal bebörtönzött vízében.

A város fölött trónoló hegyóriás oroméléhez közel, több száz méter magasságban dübörög és prüszköl a vaskocsi, különben visszaálmódnánk magunkat a szunnyadó víz partján bóbiskoló város ódon falai közt a középkorba, a romantika kódját a gőzsipluvöltése alig bírja elúzni fejünkben.

Az öböl víztükörén teljes ezüst és aranyfényben sugárzik vissza a nap, ezüstösre festve a sziklák lépcsőzeteit. Itt-ott tölgyfák vörösödő lombja vegyít új elemet a fényes színek tobzódásába. A tenger fakószint ölt az öböl kijárója felé, az égen kergetőző felhők színeit verve vissza, a távolban rózsaszínű aljaj, zöld derékal, acélszürke sisakban, melynek disztét gomolygó felhők alkotják, meredez az égnak Istria fészegének hegyóriása, a vén Monte Maggiore tövében az osztrák Riviera délszaki világáa.

Az előttünk ringatózó vitorlás hófehér madárszine elváltozik, amint a felhők árnyékába jut, a Canal di Maltempo ockersárga kapujából friss szellő köszönt s mint inrig függöny összecsapódik a szunnyadó öböl nyílása, álmoképeinket rideg köleppellel takarván el...

tól származott, csak gunyolódni tud s e bullákban illetéktelen pápai beavatkozást és a sevellai éresek jogainak megnyirbálását látja. A gyűlölet nagyon rossz tanácsadó!... Mily éktelen tudatlanság kell ahhoz, hogy a pápát okolja valaki az inkvizíció szigorúságáért, visszaéléseiért!

A titkos zaldók a pápához menekülnek.

Mindjárt az inkvizíció első éveiben találkoznunk néhány különös jelenséggel, amelyek a pápai befolyást — az volt a főhiba, hogy nem igen hallgattak az inkvizítorok a pápára — egészen más színben tüntetik föl, mint azt a katolikus egyház ellenségei szokták. Az inkvizíció működésének legelső éveiben, mikor Spanyolországban kéréhetetlen szigorúságot alkalmaznak a maranonk ellen, ezek a legnagyobb nehézségek irán, sok veszedelem között épen Rómába menekülnek s a pápák őket mindenkor pártfogásukba vették! Az inkvizíció működésének első 50 évében pedig a pápák a sok fellebbzés elkerülése végett egyes érsekeket, IV. Sixtus Inigo Manrique sevellai érseket bízta meg a fellebbviteli bíraskodással, — mégis számtalan az inkvizíció által megkezdett per Rómában nyert befejezést. Róma mindenkor elnéző volt. A fellebbzést titkos zsidók közül egyetlen egynek a sorsa sem fordult rosszabbra Rómában, csaknem mindenik ítéletén enyhítettek. S nem is azért fordultak Rómába, mintha talán formai hibák felderítése esetén remélték volna az ítélet megváltoztatását, hanem abban a meggyőződésben éltek, hogy bár hibáik, eretnkségük nyilvánvaló, mégis kegyelmet kápnak. Egy alkalommal a Rómába fordulóknál 250-et találtak bűnösnek, sokat nagyon is bűnösnek s egyetlen egyet sem engedtek kivégezteni; egyházi vezeklése irélték őket s feloldoztatván, minden bántó-

dás nélkül mehettek vissza hazájukba. Ez 1498-ban történt! Az inkvizíció történetének egy jó részét a királyok és pápák vizsgálkodásai teszi ki; ismételtent megtörtént az, hogy köveiteket kölcsönösen visszahívták. Ezekben a pereskedésekben a pápák a királyok ellenében mindenkor azt sürgették, hogy az inkvizíció az igazság és jog határait ne lépje át. A pápák, hogy meg ne gyűljön a bajuk a királlyal és inkvizítoraival, különös gyakorlatot léptettek életbe. Olyanokat, akik magukat az eretnkség ügyében bűnösöknek vallották, de félték a spanyol inkvizítoroktól, a pápák titokban feloldozták bűneiktől s így ügyük nem is került az inkvizíció elé. Ugyanezt a módot ajánlották a pápák a spanyol püspököknek is. Es a legérdekesebb a dologban az, hogy Lorente az 6 gunyolódó művében minderről tud és ír; de mert a pápákról van szó, csak gunyolódni tud! Ime mily kegyetlen volt Róma!

A spanyol inkvizíció szervezete és rendtartása.

A spanyol király kérelmére IV. Sixtus pápa megengedte, hogy az inkvizítorok működésének legfőbb ellenőrzőjelet a király a főinkvizítori hivatalt állítsa fel. A király főinkvizítorának Torquemada Tamás domokos perjel, korának egyik legvíválóbb hittudósát nevezte ki. Ez az inkvizíció eljárását egységessé tette, és az intézményt véglegesen szervezte. A főinkvizítor mellett működött a legfőbb tanács (consejo sumo); tagjai hittudósok és olyan jogászok voltak, kiknek már volt bírói gyakorlatuk. Ugy a főinkvizítor, mint tanácsosait a király nevezte ki; sem a pápa, sem a püspök jóváhagyását nem kérte. A legfontosabb politikai és jogi dolgokban a főinkvizítor ezen tanács véleményéhez köteles volt alkalmazkodni; vallási dolgokban csak tanácsukat kérte ki, mert

ilyen kérdésekben külön papi szakértőket kellett fölkérnie. Mikor az inkvizíció valamely helyen megkezdte működését, határnapot kellett kitűznie. Ez a határidő rendszeren 40 nap volt; gyakran azonban meghosszabbították. Az inkvizíció szabályzata értelmében; „aki a hit elhagyásának bűnét követte el, de a határidőn belül önként jelentkezett és bűnbánatot tartott, kegyelemben fölmentetik és súlyos büntésektől menekül meg.” Ezt Lorenteből tudjuk! (Lásd LL. I. 152. l.) Torquemada már 1494-ben elrendelte, hogy a kiskorúakkal, ha a határidő után jelentkeztek is, kegyesen bánjanak, vallásoktatásban részesítsék őket, enyhe büntetést szabjanak rájuk és a fiuktól 14-ik, a leányoktól 12-ik életévük betöltése előtt nem szabad az eretnkséget kárhóztató nyilatkozatot venni, mert ifjúkori állhatatlanságuk miatt könnyen visszaeshetnek az eretnkségbe és szigorú büntetéseket kaphatnak. (Reusz, Sammlund... 49. l.) Ugyancsak Lorente beszéli, (I. 237.) hogy „mikör Toledoban az inkvizíció megkezdte működését, a 40 napi határidő alatt nagy tömeg új keresztényt (maranot) lehetett látni, kik eljöttek és önként vallottak meg, hogy a zsidósághoz visszapártoltak. Ezen idő leletével újabb 60 napi, majd ismét 30 napi határidőt tűztek ki.” Hol az a „verszomjas” törvényesség, melyről a rémregények álmodnak? Tehát a túl merész képzelődéssel fel kell hagyni, hacsak Lorentét, ki ezeket megírta, nem akarjuk az inkvizíció védelmezőjévé avatni? Ha egy fejedelem az állam érdekei ellen működő alattvalóinak ilyeneknek tekintették a maranókat — vagy az összeesküvőknek egymásután 3 hosszú határidőt tűznie ki a megtérésre, kinek jutna eszébe öt verszomjassággal vádolni? De mert spanyol inkvizícióról van szó, annak, ha török ha szakad verszomjasságnak kell lennie!

ség megindítja a kisiparosok szervezését is. Vasárnap nyilvános népgyűlés lesz Bicskén s épen szó lesz a bicskei tanoncok oltónáról s vállalkozásáról, illetve mindkettőnek megalakításáról. Remélhető, hogy ilyen előzmények után Bicske nagyszámú iparosostálya nem lesz tétlen, hanem teljes erővel támogatni fogja ezen némes intézmények létrejöttét.

— **Sinkó Gizella** jutalomjátéka, a Dorrit kisasszony a jövő hét keddjére tételtét át. Felhívjuk rá a színházi közönség figyelmét és jóakarátát.

— **A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének** székesfehérvári főkja ma, szombaton este 8 órakor saját helyiségében (Megyeház-tér) rendkívüli közgyűlést tart, melyre az érdekelteket tagokat minél nagyobb számban meghívja a vezetőség. — Március 14-én, vasárnap délután 2 órakor a Budai-úti Latzkovits-féle vendéglőben tartja a szövetség rendes évről-évről közgyűlést. Ugyanaznap áldoz a szövetség az 1848. szabadságharc emlékének. — 14-én este 8 órakor a Latzkovits-féle vendéglőben társasvacsora lesz, amelyre az érdekelteket ez uton hívja meg a rendezőség. Jelenkezni lehet a szövetség helyiségében s a vasuti műhely különböző osztályainál kitett íveken. Egy teríték ára 1 kor. 20 fillér. Ünnepi szónok dr. Székely Aladár a kerület ügyésze.

— **Sz. T. C. A Székesfehérvári Torna Club** f. hó 13-án d. u. 8 órakor tartja rendes évi közgyűlést az új felső kereskedelmi iskola tornatermében. A közgyűlésnek igen fontos tárgyai lesznek, miért is kéri a választmány a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Jelentés a Székesfehérvári tudóbajosokat** gondozó intézet 1909 évi február havi működéséről. A gondozott családok száma 100, a gondozott családtagoké 402. Kiutalványoztatott: 2002 liter tej, 95-60 kg. vaj, 43 db tojás, 248-5 kg. kenyér, 125 kg. liszt, 22 kg. rizs, 35, kg. zsír, 8 kg. bab, 28 kg. borsó, 47-25 kg. hús, 250 kg. burgonya, 885 kg. fa, 200 kg. szén. Összesen 1001 k. 44 f. értékben, fuvarra 99 k. 60 f, segítő díjra 5 k, házbérré 57 k 40 f; összesen 1163 k. 44 f. Ezenkívül kiadott egy ágy.

— **Gazdasági tudósító. Trebitsk Albert** kislencsei gazdasági intézői a székesfehérvári intézőt a székesfehérvári járás gazdasági tudósítói tisztséggel bízta meg a földmívelésügyi miniszter.

Ha valamely eretnek nem jelenkezett önként, az inkvizíció parancsára elővezették. De az elfogatás elrendelése is sok feltételhez volt kötve! A kihallgatásnál mindig két, az inkvizíciótól független papnak is jelen kellett lennie. Ha egyes cselekedetekből, jelekből nem lehetett biztosan megállapítani, hogy a vádlott az eretnőség bűnét elkövette, külön szakértőkhöz (qualificatores) kellett fordulni. Ezeknek a bírósághoz semmi más közük nem volt; egészen függetlenül jártak el tisztálkban. Sajátkezű aláírásokkal ellátott külön iratban kellett nyilatkozniuk, hogy az illető cselekmény magában foglalja-e az eretnőség vádját vagy sem. Az inkvizíció minden tárgyalásról jegyzőkönyvet vett fel, melyet a tárgyalás befejezése után azonnal felolvastak a vádlott előtt, de felolvasták előtte néhány nap múlva másodszor is, hogy észrevételeit megtehesse. A feljelentőnek eskü alatt kellett kinyilvánítani, hogy nem vezette őt gyűlölet a vádlott ellen. Lorente maga hoz fel sok példát arra, hogy a feljelentéseket az inkvizíció nagyon megrostálta, s könynyelműen nem hitt senkinek. (II. 148.) Deza főinkvizítor, kit egyesek Torquemadánál is szigorubbannak akarnak feltüntetni, elrendelte 1500-ban, hogy csekélységekért pl. haragból kimondott istenkáromlásáért senkit se vádoljanak be. (Lorente I. 234.)

A tanuk neveit nem közölték a vádlottal és pedig miként azt Torquemada által kibocsátott szabályzatból tudjuk, azért, mert a vádlottnak és hozzátartozójának véres bosszújától félték. Maga Torquemada utal több tanu meggyilkoltására. Ranke protestáns történetíró ezt az eljárás helyesnek találta, úgy szintén Lenormant párisi protestáns tanár, de maga Lorente is, ki (I. K. 379. l.) felhívja, hogy V. Károly alatt a valla-

Lapunk mai számában érdekes újítást kezdtünk. Városunk jövevű cégei köréből utmutatót készítettünk azok számára, a kik megbízható cégeket keresnek. Kiválóan célszerű ez a helybeli olvasók számára, de talán még inkább a vidékieknek, a kik a Fejérmegyei Napló utmutatójában tájékozódhatnak megfelelő cégek után.

Iparosaink és kereskedőink figyelmét szintén szívesen felhívjuk lapunk ezen újítására, amelynek példáját más vidéki városokban már régóta láthatjuk. Ez a hirdetés a mai naptól kezdve egész évben minden vasárnapi és ünnepi számban meg fog jelenni. Az ára pedig annyira minimális, hogy épen nincs arányban azzal a haszonnal, a mely a modern világban a hirdetés révén kinálkozik.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Neustadt Pál, Jenő, Róza, Sándor, Károly, Ferenc és József helybeli lakosok vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel „Nemes”-re magyarosították.

— **Vásári kimutatás:** A febr. 28-án és március 1-én megtartott böjti vásár forgalma a következő volt: Felhajtott: Ló 1744, csikó 208, szamar 18, ökör 798, tehén 846, borjú 78, sertés 126, tinó, 254, kecske 11. Eladott: Ló 681, csikó 28, szamar 4, ökör 256, tehén 455, borjú 65, sertés 120, tinó 146, kecske 8.

— **A Moziban** a következő szenzációs műsor van. Letartóztatás akadályokkal. Egy galáns katonatiszt. Zuluk országában. Kirunai vasbányák. Nyakék. Álomselíxir.

— **Pénzhamisítók.** Szenzációs felfedezésre jutott a móri csendőrség tegnapiélt. Rácsapat egy pénzhamisító bandára, amely már hónapok óta üzte csalafinta mesterességét s már egy jó csomó hamis pénzt hozott forgalomba. Szerencsére azok között a szűkebb keretek között, Inotán és környékén, a hol a pénzhamisító banda élt és grasszált. A jó fogást Német Dávid móri járásörmester csinálta, aki már régebbi idő óta megfigyelte a pénzhamisítás gyanús jeleit s a mikor Inotán kipuhatolta a pénzhamisító telepet, nem hagyta abban

doldi cortes kéri a tanuk megnevezését és pedig azért, mert az már nem jár többé veszedelemmel.

Vizont a vádlott kizárhatta ellenségeit a tanuk sorából. Védő, mentő tanukat is nevezhetett meg, ezeket meg kellett hallgatni, ha még olyan távol lakott is; épen Lorente könyvéből (II. 29. l.) tudjuk, hogy még Amerikából is haza kellett hívni a mentőtanukat! A hamis tanukat a legszigorubbann büntették. (L. I. 232.) Az inkvizítorok tétele csak akkor vált jogerőssé, ha a király által kinevezett főinkvizitor átvizsgálván a periratokat, az ítélethez hozzájárult. A főinkvizitor köteles volt az eredeti periratokat előzőleg az u. n. consulesnek áttenkíteni és véleményezés céljából átszolgáltatni. A consulesnek képzett jogászok voltak, kik az inkvizíció főtanácsánál (consejo supremo) mint ügyvédek működtek. A vádlottnak joga volt ügyével más inkvizítori bírósághoz fordulni; kérését teljesíteni kellett. Ítélet csak önvallomás alapján lehetett hozni, kivéve, ha a legmesszebb menő nyomozás egészen kézzel fogható bizonyítékokkal hozott fel. A büntetések olyanok voltak, mint az egyházi inkvizíciónál. A súlyosabb büntetéseknél maguknak az inkvizítoroknak kellett minden egyes esetben a világi hatóságtól a büntetés átváltóztatását vagy enyhítését kérelmezniök! Maga Lorente körülményesen leírja, (I. 233., 294. II. 57., 301.) hogy a nyomozásnál, tárgyalásnál és ítélethozatalnál oly óvatosságot és lelkiismeretességét fejtett ki az inkvizíció, hogy Európának bármely más akkori törvényszéke tanulhatott volna attól! Hogy tehát az inkvizíció eljárása titkos, kegyetlen, felületes lett volna, az mind *ostoba mese*.

a nyomozást addig, míg a főcinkosok kezébe nem kerültek. A nyomozás sürgőségét és eredményességét különben a székesfehérvári rendőség is kívánta, ahova szintén nem egy feljelentés érkezett, hogy a pénzpiacra igen sok hamis egykoronás-forog. A rendőség azonban jöhetett a város területén állandóan figyelte a dolgot, eredményt nem mutathatott fel. Német Dávid járásörmester széles körökben, de a legnagyobb titokban végezte a nyomozást, így azután Inota községben helyes nyomokra akadt.

A főcinkosokat, Kis Antalt és feleségét épen nagy munkában találta, amlat egy eldugott szűk helyén javában üztek az ördögös mesterséget. A két pénzhamisító ugyanis nem a faluban üzte a könnyű, de becselven kenyérkeresetet; ahol könnyen szemet szurhatott volna a dolog, hanem künn, az úgynevezett Boglya-szőlő-hegy prészházában; ott is rendszeren akkor láttak a munkához, mikor már beestelédett s nem jártak-keletek a kíváncsi emberek.

A nyomozást vezető csendőrmester házkutatást tartott a főcinkosoknak a faluban levő lakó helyén is, azonban itt semmi gyanús nyomra nem akadt. A prészházban tartott házkutatás kézrekerített a pénzhamisítás összes kellékeit. Egy prés, egy hamis gipszintát, 9 drb. hamis egykoronást és néhány kilogram cinket. A hamis koronások bámulatosan hasonlóságot mutattak a valódiakhoz, csak a csengésük és valamivel csekélyebb súlyuk árulta el őket. A pénzhamisítás módja igen egyszerűnek látszott, a megolvasztott cink a gipszformába öntve néhány perc múlva, mint forgalomba hozható (!) korona állott rendelkezésre.

A két főcinkost, Kis Antalt és nejét azonnal letartóztatta a kivezényelt csendőrorjárat. Beszállították őket a székesfehérvári ügyészség fogházába. Elkobozták a pénztelep egész felszerelését is, az mint bűnjel került az ügyészség kezébe.

A nyomozást vezető csendőrmesternek az a véleménye, hogy Kis Antal és neje nem egyedül üztek a pénzhamisítás mesterségét.

A forgalomba hozott hamis pénz nagy mennyisége is erre enged következtetni. Egész pénzverő banda működhetett Inotán; ez s az ehhez tartozó orgazda csoport gondoskodhatott arról, hogy a hamis pénzt kellőképen és titkosan lehessen értékesíteni. A nyomozás ez irányban erélyesen folyik.

A cinkosokat Sárkány vizsgálóbíró tegnap kihallgatta, beismerték tettüket, de arra a kérdésre, hogy kikkel játszottak össze, titkolóznak.

— **A karzat:** Az avatásban az színházi műélvezetekben laikus karzat otromba magatartásával bizony nem egyszer rászolgálta a rendőri megfigyelésre. A színházban sokszor a legművészebb legnehegőbb jelenetek elővezését zavarja meg a rakoncátlanok karzat. A közönség csak böszködik, de természetesen a rend megvárásában nem hagyatkozik másra, csak a rendőrségre. Ezen a ténen elismert kötelességében deket rendőrségünk a tegnapi előadás alkalmával feltette meg az első lépést.

Németh József helybeli lakos folyó hó 9-án este a városi színházban a karzaton többézői felszólítás dacára is rendelkezett és a rendőri a legdurvább szavakkal illette, sőt rendőrtáncosait tovább folytatta ugyanígy, hogy ellárvoltása

vált szükségessé. A rendőrség Németh Józsefet 70 korona nézbüntetésre, nemfizetés esetén 5 napi ézsására ítélte.

Tolvaj molnár. Stampfer József molnársegéd Bicskén Herczli József molnár mestert szolgálta. Szorgalmas, jó fiúnak látszott, míg aztán eljárt az a becstelenség. Az utóbbi időben rosszul járt, ellopta gazdájának több értékes ruhaneműjét, aztán odahagyta a házat. A csendőrségnek Pécs városában sikerült lefűlélnie.

VITA
 SÓSKÚT FORRÁS VASNEGYT
ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVÍZ
 Orvosi ajánlása: húgysavas diathesis, közhvény, cukorbetegség, gyomor, vese és húgyútyag-bántalmaknál stb.
Mint üdítő és borvíz páratlan.
 Régebbi felvilágosítással szolgálja
Központi iroda: Budapest, V., Lipt-körút 29.
Főraktár:
SIMON GYÖRGY és KOVÁTS PÁL
 uraknál Székesfehérvár.
KAPHATÓ: gygytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

Kidőlt katona. A napokban a városunkban állomásozó honvédekről egyik százada menetélesi gyakorlatokat tartott Csőrra és Várpalotára. A csőri hegyeken egy gyöngyéb szervezetű katona kifáradva összeesett, egy hogy kocsin kellett be szállítani a katonai csepaktórházba.

Öngyilkos tanuló. Bicskei tudósítónk írja: Polaner József bicskei bõrparos tizenöt éves fia szerdán este föbelötte magát s rövid pár óra alatt kiszenvedett. A fiu egy helybeli szabó üzletben volt tanuló. Hosszu idő óta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával, mert már napokkal előbb vásárolt golyókat a vaskereskedésben. Fegyvert pedig egyik fűszertel tulajdonosától kért kölcsön azon lüggyel, hogy főnöke fegyvert akar venni s mintául viszi. Borzalmas szándékát azonban senki sem sejtette, mert az utolsó percig vigkedélyű volt. Jó viseletű fiu volt, dolga sem volt rossz, így tettének oka ismeretlen. Ilyen a vég, ha elhomályosul a hit az ember lelkében. S hogy már a gyermekek is így fejezik be életüket egy igazán siralmas bizonyítéka a társadalom süllyedésének.

Egy pofon körül. A helyi lapok kisebb-nagyobb részvétel mind megemlékeztek arról, hogy a helybeli bíróság a napokban elítélte az egyik lap kiadóját azért, mert valakiről, egy borbély mesterről azt a hírt terjesztette szóval és írásban, hogy pofonütötték. Mi nem vitatkozunk a pofon megtörténte, vagy meg nem történte fölött, — lemosni nehéz most már az ügyet. — Inkább azon csodálkozunk, hogy az első foku bíróság megengedte a bizonyítást és bebizonyították vette a pofonadást, aztán pedig azt mondotta, hogy a ki igazat mond, azt nem lehet azért megbüntetni. Rendes polgári eszünk laikus felfogása természetesen így gondolkozna, a bíróság azonban a bevett törvények szerint másféle elfogást követ. A bíróságnak az az elve, hogy az emberek ne okozzanak egymásnak kellemetlenséget, ne veselkedjenek. Vagy ha meg akarják nyomorítani egymást, azt tegyék a bíróság közbejöttével. A bíróság előtt nem számít a ténybeli igazság, hanem az, hogy az emberek hagyjanak egymásnak békét. Ha egy tolvajnak a kit megcsipnek a lopásán azt mondod: *te tolvaj!* és ő neki tetszik a bíróság előtt a becsületét keresni, nem őt itélik el, hanem téged — ámbár igazat mondtál. A bíróság ugyanis úgy vélekedik, hogy ennek

a kimondása az ő joga és kötelessége, de nem a tied. Akkor is te vagy a vesztes, ha ezt a tolvajt följelentik és a följelentést visszavonják, ismét még akkor is, ha a büntetését leltte és te haragodban régi becstelenségét vétetted szemére. Ha egy bukkot valakit, aki hivatalosan a rendőrség szeme előtt él, a nevében nevezd s ő följelent, téged itélnék el. Ha egy mindenki által ismert darabontot, aki a Vészi-Fehérvári kormány kegyéből töltesodott föl, darabontnak nevezel, elítélnék. Egyik fehérvári újságíró elítélték, nem tudni hány napi fogházra azért, mert egy börtönt üt tolvajt tévedésből betörőnek nevezett.

Szóval: nem a ténybeli igazság számít, hanem az, hogy a bíróság nem akarja, hogy a polgártársak egymásnak kellemetlenkedjenek.

Persze mindezzel szemben megfelelően különösnek látjuk azt, mikor különösen egyik-másik fővárosi lap valóságos hajszát űz egyes emberek személye, állása, tisztessége, politikája ellen. Persze ügyesen teszi, de azért mégis úgy, hogy senki egyebet nem érhet, mint a mit ő akart. Ilyen módon egyes lapok, ott is, a vidéken is ezeket zsarolnak ki a megtámadottak zsebéből. Mit tesz a Fidiusz, a Kis Lelcslap, a Figaró s a hasonló lapok? Vajjon fogható-e az általuk okozott kár, erkölcsi és anyagi romlás nagyon távolról is azokhoz az apróságokhoz, amelyeket előbb említettünk. Nem és százszor nem! Hol van a Szanin által okozott kár, amely forradalmat, anarkiát prédikál, amely Krisztust, az emberiség eszményét, minden királynál és császárnál elérhetlen magasságban felül álló Megváltónkat az emberiség átkának nevezi. És az ügyesség hónapokon keresztül gondolkodik, hogy a fejére lépjen-e a kigyónak? Hol van a Népszava által okozott forradalom, amely az emberek szízeit tette szerencsétlenné csak azért, hogy egy-két kávéházi alaknak a könnyű megélhetést biztosítsa. Üldöz, gyaláz intézményeket, embereket olyanok előtt, a kik hiányos műveltségükkel fogva nem képesek a kritikára és készpénznek veszik az adott szót.

Ha a bíróság, szigorú minden irányban egyenes arányban állana, akkor pl. a Népszavának, vagy a Napnak megjelenie se lehetne, vagy legalább is a szerkesztőség tagjai a fogházból szerkeszteniék rágalmait, forradalmi és markiszlikus eszméiket. Ma nagyobb a nyomorúság mint azelőtt volt, ma kevesebb a szabadság mint azelőtt volt hiszen a szakszervezeteknél nagyobb zarnoka sohas volt a munkásnak. Vagyis: a nagybűnösök szabadon lótnak-futnak, mert ügyesek, az icli-ficli dolgok ügyében pedig, ami senkinek és semminek nem árt, mert csak a köztudatban élő meg nem cáfolt és meg sem cáfolható valóságokat erősíti meg, a bíróság teljes szigorral jár el. Ideje végre, hogy a sajtótörvényt is revideljük.

Üzletelhelyezés. Klökner Péter cs. és kir. udvari könyvkereskedő üzletét a volt Csikós-féle üzlethelyiségbe helyezte át.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönynyebülés napról napra növekedik.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle madár jelölget — a halast — kérjük figyelmeztetni.

Ezen és ezen tapasztalták ezt az utolsó 30 éven keresztül. Epily szembeötölő a javulás az általános egészséget illetőleg.

Étvágy és álom

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meggyőződik róla.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

IRODALOM

A jellem útja. Az önévelés kézikönyve 12—17 éves fiúk és leányok számára. Irta: Szuszai Antal. Fáy D. rajzaival. Ára 1 k. 50 f. díszes kötésben 2 k. 50 f. és 3 k. Azzal kezdem, amivel végeznem is kell ez ismeretést, hogy tudniillik szebb, jobb, okosabb, gyermekek kezébe inkább illő könyvet régen nem írtak már, mint a Szuszai Antal új munkája. A jellemről, korunk és különösen a mi társadalmunk ezen ritka kincséről, a jellemhez juttató eszközökről, utakról, módokról szól e könyvecske. Szól pedig emelkedett lélekkel, egyszer filozófiai szárnyalású retorikával, máskor még kedvesen mulattató történetekkel, a Szentírás, a nagy emberek, az egyházi és profán történelem eseményeinek sohasem unatkozó beleszövésével, erős logikával s a lelkesedésnek olyan rábeszélő erejével, mely csak a nagy gondolatokat istentől meghívott apostolainak világot átalakító tulajdonsága. Minden fejezet azt a gondolatot kelti az olvasóban, hogy csak eszméiert élő-haló ember beszélhet ezen a hangon s ez a hang a meggyőződéssnek és meggyőződéssnek ez a legbiztosabb eszköze tudja átlátnálni az eszmékért való éleést-halást az olvasó lelkébe is.

Könyvecskéje segítségével jellemeket akar nevelni ifjú olvasóiból Szuszai Antal. Jellemeket, akik minden dolgokban az Isten gondolatához igazodnak, akik az igazságból élnek, akik nagy gondolatokra, nagy gondolatok megvalósítására törekcsenek. Jellemeket akar nevelni, akiknek életéből Isten szelleme sugároz, akiknek élete hason a példaadás apostolokdásával, akik tudjanak a jóért, igazert áldozni, szenvedni. Jellemeket akar, akik ma annyira hiányoznak. Jellemeket, akiknek hiánya miatt ma néha egészen reménytelen a közélet és semmi jóval sem kecsegtet a jövő horizontja. Mind e gondolatokat pedig valósággal belekényszeríti kis olvasói elméjébe Nem terheli őket nehézség, elvont fejtegetésekkel. Minden gondolat a megkapó logikának arányfonalán pendül s az elmélkedő fejtegetéseket telehinti a történetből s a mindennapi életből vett példákna, a szentírasi idézeteknek s a nagyemberek mondásainak gyönyörködötő, feltűdítő, vírágaival. A legnemesebb aszkézisre nevel ez a mulattatva tanításnak minden fogásával megirt pompás könyvecske.

Valahányszor előveszem Szuszai könyvét, mindig találom benne új szépségeket. Oly közvetlenséggel s annyi szeretettel szól a gyerekekhez, hogy mintaképe lehet az ifjúsági irodalomnak s annyi igazság, bölcsesség s jellemnevelő lelkes útmutatás van benne, hogy élvezettel s haszonnal olvashatják a felnöttek is. Nem most írom először, de ha százszor írnék e könyvről, százszor elmondanám, hogyha tölem füg-gene, egy középiskolai tanulót sem engednék el az iskolából, amíg meg nem szeretném vele, vagy — ha szegény — neki nem ajándékoznám ezt az érdemes munkát. Ennek a könyvnek az lenne a méltó bíráta, ha hamarosan megírhatnók róla, hogy immár tizenötödik-huszdik ezer került belőle a magyar ifjúság kezébe.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ö. A sajnálatos esetről, mint mindenki tehát, mi is tudunk. Azt is tudjuk, hogy ma az összes lapok megírják, az illető a legmélyebben sértő szóval illette a vendégios feleségét, a miert a férj inzultálta. Az illető nem a mi egyházmegyénk novellje. Az illető nem a mi jogunk és kötelességünk, hanem a hatóság.

SZINHÁZ.

Csütörtök, márc. 4.
Rombadott oltár. Dr. Serédi Jenő színműve. Sem a hangzatos cím, sem az újdonság ingerenem hatott. Üres ház előtt játszódott le a „Rombadott oltár.” Az életből kikapott kis mozaik, hatalmas jelenetek nélkül szütkölködik, ami kis cse-

lekmény van benne, az is gyenge, erőtlén, limonádézil.

Badányi Kálmán (Kovács) orsz. gyül. képviselő; a miniszter személyes barátja, jeles szónok, nagy befolyását arra használja, hogy egyeseknek jövedelmező állami szállításokat, építkezési vállalatokat, állásokat stb. eszközöl ki — jó provizórt. A pénzre szüksége van, hogy özvegy édes anyjának (Tomborné) fiatal, rajongásig szeretett második feleségének (Verő) és fiának (Gyenis) gondtalan életet biztosítson. Üzemeiről azonban cinkostársa, Karády ügyvéd (Déri, akinek közbenjárásával vesztegették meg) egy újságikkben, ugyan név megemlítése nélkül, lerántja a leplet. A cikk óriási feltűnést kelt, kezdenek találgatni; a miniszter állása is megrendül. Karády ekkor felkeresi Badányinét, aki iránt olthatatlan szerelemre lobbant; Badányinét előtt elárulja, hogy az újságikk tőle származik s férjére vonatkozik. Mindent be tud bizonyítani, de el is simíthatja. Badányinét a nemtelen ajánlatot visszautasítja; e jelenetnek véletlenül tanúja ifj. Badányi, ki jogos felháborodásában Karádyra ront és fojtogatni kezdi. A dulakodás zajára a terembe siet az egész család, most ezek előtt jelenti ki Karády, hogy az a megvesztegetett, becstelen képviselő nem más, mint Badányi. A fiu, ki rajongva szereti apját, s akit nem csak ő, de mindenkinek a becsületesség mintaképének tart, könyörög atyjának, hogy azt a gyalázatos hirt cáfolja meg csak egy szóval is. De az apa erre képtelen... igaz...

A fiu térdre hull és sirva rebegi: oh! rombadől ottáram.

Itt tulajdonképen vége is volna a darabnak, de a szerző még megtoldja becsület-bíróssággal, párbajjal, melyben ifj. Badányi egy jól irányzott lövéssel türokre einemítja a család megrontóját.

Heti műsor:

Vasárnap d. u. Baba, este Szép Gárdista. Hétfő Erdészleány. (Zóna.)

Kedd Dorrit kisasszony. Sinkó Giza jutalomjátéka.

Szerda Szép Gárdista.

Csütörtök Izrael.

Péntek Erdészleány. (Zóna.)

Szombat Izrael.

Alulirt légszeszgyár igazgatósága a legjobb minőségű sziléziai darab köszénből előállított

Coakszának

métermázsája 4:40 koronáért a légszeszgyárban ajánlja azon kedvezmény mellett, hogy aki 3 métermázsát, vagy ennél nagyobb mennyiséget vesz egyszerre, annak a légszeszgyár a saját fuvarán a coakszot helyben a házhoz (a ház kapujáig) szállítja fuvardíj nélkül. Az ugyanazon köszénből előállított

Kátrányának

métermázsáját pedig 6 koronáért ajánlja szintén a légszeszgyárban, előleges készpénzfizetés ellenében. Vagon rakományként külön megjegyzés szerint.

Kátrányunk nagyon alkalmas szőlőkarók festésére és mindennemű fa konzerválására.

Székesfehérvári légszeszvilágítási társulat igazgatója

MRAZ V.

LEGJOBB CIPŐTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.

Allandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

börkabátok, utazó bundák,

raglán-felöltők, kabátok.

Ujabb rendszerű kocsik!

HIRTLING PÁL

KOCSIGYÁRTÓ

Üzlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár Raktár: Simor-utca 35.

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges — — — műhelyemet. — — —

A kocsigyártáshoz tartozó összes javításokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.

Első liptói kárpáti juhturógyár

PEWNY FÜLÖP

— LIPTÓSZENTMIKLÓS (alapított 1873.) —

Ajánlja kitűnőnek elismert készítményeit:

legfinomabb liptói csemege juhturót	kilónként	K. 1.60
finom I. liptói juhturót	"	" 1.20
II. " "	"	" 1.—
legfinomabb valódi svájci emmentháli	"	" 3.—
" magyar	"	" 2.20
" kárpáti téglány sajt	"	" 2.—

5 kgos rendelések (ha vegyesen is) bérmentve szállítatnak bármely postai állomáshoz. A rendelésekben kérem megjegyezni, hogy „hirdetés szerint.“

SCHMÖLTZ LASZLÓ

CIM, CIMER, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ

SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árúsi-
ezzen védjeggyel láthatók fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árúsi-
ezzen védjeggyel láthatók fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban, Szt.-István-tér 1.

Székesfehérvári utmutató.

Kávésok és vendéglősök:

FEKETE GÉZA
„Othton kávéház“
Kossuth-utca 17 sz.

GÁRDOS ZSIGMOND
„Korzó kávéház“
Nádor-utca.

UNTERBERGER LÁSZLÓ
„Balaton kávéház“
Kossuth-utca.

HEGYI JÓZSEF
Szinházi sörcsarnok
Nádor-utca.

REDEI VILMOS
Vörösmarty kör
vendéglőse
Kossuth-utca.

Üzv. Emhecht Gyuláné
Dréher féle sörcsarnok
Bank-utca 1 sz.

IFJ. HÉJJ IMRE
Arany Ponty
vendéglős
Haltér 3 sz.

OBERMAYER IMRE
vendéglős
Lakatos-utca 3 sz.

IFJ. HÉJJ FERENC
kálói vendéglős
Tolnai-utca 2 sz.

FEKETE JÓZSEF
vendéglős
Vásár-tér 23.

Férfi szabók:
KISS ANTAL
Kossuth-utca 4 sz.

FAZEKAS LAJOS
Kossuth-utca 13 sz.

WEIHINGER LAJOS
Kossuth-utca 18 sz.

Női szabó:
ORSZÁGH IMRE
Nádor-utca 3 sz.

Uri és női cipészek:

REDEI GÉZA
Kossuth-utca 15 sz.

NÉMETH SÁNDOR
Kossuth-utca 4 sz.

FÜZY MÁRTON
Kossuth-utca 7 sz.

KOVÁTS JÓZSEF
Kossuth-utca 5 sz.

POLLÁK REZSŐ
férfi és női cipész
Nádor-utca 7.

VIRÁGH FERENCZ
Simor-utca 2 sz.

Kereskedő cégek:

IFJ. TÖGLGYULA
festék és cement
főraktára.
Városház-tér 1 sz.

SZIGETHY TESTVÉREK
közvetlen behozatala és fű-
szer csemege kereskedők
Kossuth-utca.

KOVÁTS ISTVÁN
fűszer és liszt keres-
kedő.
Palotai-utca 15 sz.

Keresztény fogvasz. szövethezet
Szűgyény Marich-utca.
Fiók üzlet Zámoly-utca.

FLITS PÁL FIA
fűszer és csemege üzlete
Nádor-utca 4.

Keresztes Zsigmond
divat áruház
Városház-tér.

HERMANN MIHÁLY
fűszer és liszt keres-
kedő
Tobak-utca 2 sz.

FALVAY FERENCZ
úri és női divat
Kossuth-utca.

KOVÁTS ANTAL
úri és női divat
Városház-tér.

ALMÁSSY ISTVÁN
férfi divat üzlete
Városház-tér.

PAPP LÁSZLÓ
vaskereskedő
Szűgyény Marich-utca 1.

KNAZOVITZKI ELEMÉR
vaskereskedő
Nádor-utca.

Különféle vállalatok:

KUBIK N. JÁNOS
keztü és selym kötő üzlete
Nádor-utca.

NEUBARTH LIPÓT
órás és ékszerész
Nádor-utca.

KUTI MÁRTON
épület és butor asztalos
József-utca 2.

KÜMMEI BÉLA
mű és kereskedelmi
kerti szerte
Kossuth-utca.
Telep: Kert-utca.

GÁSZLER KÁLMÁN
szij és nyorog gyártó
Vásár-tér Karl ház.

HEILMAN SÁNDOR
könyvkötészete
Szent Imre-utca 1.

KÖNYG KÁROLY
készműves és közzörűs
Városház-tér.

KUBIK LŐRINCZ
könyv és papirkereskedő
és könyvkötészete
Nádor-utca.

HEIN MÁRTON
hangszerkészítő
Kossuth-utca 2 sz.

GERLITS JÓZSEF és FIA
szőbafestő és mázoló
Jókai-utca 2 sz.

Schmölitz László
cimer, szőbafestő és
mázoló
Vásár-tér 17 sz.

GÜNSBERGER KÁROLY
cim és szőbafestő
Haltér 9 sz.

BAKOS JÓZSEF
kádármester
Malom-utca 6 sz.

BOHN ALAJOS
kefekötő
Bank-utca 6 sz.

VANKA GYÓRGY
ácsmester
Palotai-utca.

PERCZ IMRE
esztergályos
Simor-utca 27 sz.

KOVÁTS JÁNOS
géplakatos műhelye
Haltér 9 sz.

KÖNYG JÓZSEF
készműves és közzörűs
Kossuth-utca 7.

HERMANN KÁROLY
ÉS TÁRSA
„Kegyelet“ temetkezési
vállalat
Kossuth-utca

KOVÁCS GYÓRGY
kocsigyártó
Fazekas-utca.

PAP LÁSZLÓ
gőz és kádfürdő tulajdonos
Bástya-utca 3 sz.

STREIT JÓZSEF
ácsmester
Palotai-utca 57—59 sz.

Rehorska Vilmos
műfestő és vegyítész
intézet
Üzlet: Haltér 1.
Telep: Tobak-utca 21 sz.

NOLL NÁNDOR
műfestő és vegyítész
intézet
Városház-tér

IZINGER KÁROLY
szijgyártó
Bank-utca

NAGY JÓZSEF
épület asztalos
Széchenyi-utca 24 sz.

Schnetzer Nándor
üveg, porcz. épület üveges
Szűgyény Marich-utca 5 sz.

TOMAN JÁNOS
épület asztalos
Haltér 19 sz.

FLEISCHER MÓR
mészáros mester
Iskola-utca

DITTRICH EDE
férfi kalap üzlete
Szűgyény Marich-utca

GERBÁN ISTVÁN
kárptos
Jókai-utca 4 sz.

BINDER GYULA
cukrász
Városház-tér 5 sz.

CSERNYAI VILMOS
Grakam kenyér sütődeje
Palotai-utca 18 sz.

WÖLCZL JÁNOS
géplakatos
Bástya-utca 8 sz.

KILI JÁNOS
épület és mülakatos
Úsz-utca 21 sz.

AUERBACH JÓZSEF
mosó intézete
Jókai-utca 10 sz.

NAGY IGNÁCZ
mosó intézete
Lakatos-utca 10 sz.

JÁMBOR ISTVÁN
kőműves és ácsmester
Vásár-tér 22.